بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓު

ވޮލިއުމް: 40 އަދަދު: 184 ތާރީޚު: 17 މުޙައްރަމް 1433 - 12 ޑިސެމްބަރު 2011 ހޯމަ

ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ

ފޯން: 3323701 ، 3336137
ފެކްސް: 3325500
އީމެއިލް: gazette@po·gov·mv
ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv

- ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރަނީ، ޤާނޫނުތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، ސަރުކާރުގެ އޮފީސްތަކުން ނެރުއްވާ އިޢުލާންތަކާއި، ދަންނަވާންތަކާއި، ނޫސްބަޔާންތައް ފަދަ ލިޔުންތަކެވެ.
- ގެޒެޓް ޝާއިޢުކުރަނީ ކޮންމެ ހަފްތާއެއްގެ ހޯމަ ދުވަހާއި ބުރާސްފަތި ދުވަހުއެވެ.
- ހޯމަ ދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވަން ބޭނުންފުޅުވާ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވާނީ އާދިއްތަ ދުވަހުގެ 10:00 ގެ ކުރިންނެވެ. ބުރާސްފަތިދުވަހުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވާނެ ލިޔުންތައް ފޮނުއްވާނީ ބުދަ ދުވަހުގެ ހެނދުނު 10:00 ގެ ކުރިންނެވެ. ލިޔުންތައް gazette@po·gov·mv މި އީ-މެއިލް އެޑްރެހަށް ފޮނުއްވުން އެދެމެވެ.
- ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރައްވަން ފޮނުއްވާ ލިޔުންތައް ލިޔެފައި ހުންނަންވާނީ މައިކްރޮސޮފްޓް ވޯޑުގައި ފަރުދާ ފޮންޓުންނެވެ.

2011 ވަނަ އަހަރުގެ ނޮވެމްބަރ މަހުގެ 22 ވީ އަންގާރަ ދުވަހު އޮތް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 3 ވަނަ ދައުރުގެ 14 ވަނަ ޖަލްސާއިން ފާސްކުރެއްވި "ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ބިލު" ޤާނޫނުއަސާސީގެ 92 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، 12 ޑިސެމްބަރ 2011 (17 މުޙައްރަމް 1433ހ) ވީ ހޯމަ ދުވަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތަސްދީޤު ކުރެއްވުމުން، މި ބިލު ޤާނޫނަކަމުގައި، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މިއަދު ޝާއިޢު ކުރެވިއްޖެއެވެ.

ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު

1 ވަނަ ބާބު

އިބްތިދާއީ މާއްދާތައް

ތަޢާރުފު

1. މި ޤާނޫނަކީ، ގަސްގަހާގެއްސަށް ގެއްލުންދޭ ބަލިތަކާއި އެތެރެވުމާއި ފެތުރުން ހުއްޓުވުމާއި، އެކަށީގެންވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ކަށަވަރުކުރުމާއި، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކުގެ ވިޔަފާރިއަށް މަގުފަހިކުރުމާއި، އެއާގުޅޭ އެހެނިހެން ކަންކަމާގުޅޭ އުސޫލުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަނޑައެޅުމުގެ ޤާނޫނެވެ.

ނަން

2. މި ޤާނޫނަށް ކިޔާނީ "ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމުގެ ޤާނޫނު" އެވެ.

2 ވަނަ ބާބު

ޤާނޫނު ހިންގުން

ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު

3. މި ޤާނޫނު ހިންގުމުގެ މައިގަނޑު މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުވެގެންވާ ފަރާތަކީ މިނިސްޓްރީއެވެ.

މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

4. (ހ) ނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޮގަނައިޒޭޝަން (އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ) ގެ ނަމުގައި، ސަރުކާރުގެ އިދާރާއެއް ކަނޑައަޅައި، ނުވަތަ ޤާއިމުކޮށް، އަދި އެ އިދާރާގެ ނަން، އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން ކޮންވެންޝަން (އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ) ގެ ސެކްރެޓޭރިއެޓަށް މިނިސްޓްރީ އަންގަންވާނެއެވެ.

(ށ) މިނިސްޓްރީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަކީ:

(1) އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އިދާރާގެ ޚަރަދުތަކާއި، އިދާރީ ހިންގުމުގެ ޚަރަދުތައް ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(2) ދިވެހިރާއްޖެއަށް ބަލި އެތެރެކުރުމަށް ފަދަ ޕެސްޓް ރިސްކް އެނަލިސިސް ކަނޑައަޅާ ބަނދަރުތަކުގެ ތެރެއިން، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ބިދޭސީ ޕެސްޓްތަކުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބިދާނެ ބަލިތަކާއި ޕެސްޓްތައް ބަނދަރުތަކުގައި ކަނޑައެޅުން؛

(3) ކަރަންޓީން ސްޓޭޝަންތައް ކަނޑައެޅުމާއި، ކޮންމެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ބަނދަރެއްގައި އެކަށީގެންވާ ކަރަންޓީން ސްޓޭޝަނެއް ޤާއިމުކުރުމަށް ފިޔަވަޅު އަޅައިދިނުން؛

(4) އެން.ޖީ.އޯ ގެ ރިޕޯޓިންގ ކަނޑައެޅުން؛

(5) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކާއި، ޚިލާފުވެފައިވާ އިޖުރާއަތުތައް ފާސްކުރުން؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދައްކަންޖެހޭ ފީތަކުގެ މިންވަރު ކަނޑައެޅުން.

ނޭޝަނަލް [illegible] [illegible] އޯގަނައިޒޭޝަނުގެ މަސައްކަތްތައް

5. އެން.ޖީ.އޯ އިން ތިރީގައިވާ މަސައްކަތްތައް ކުރަންވާނެއެވެ.

(ހ) [illegible]؛

(ށ) [illegible]؛

(ނ) [illegible]؛

(ރ) [illegible]؛

(ބ) [illegible]؛

(ޅ) [illegible]؛

(ކ) [illegible]؛

(އ) [illegible]؛

(ވ) [illegible]؛

(މ) [illegible]؛

(ފ) ބަޔޮލޮޖިކަލް ކޮންޓްރޯލް އޭޖެންޓުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދަތުރުވާގޮތް، ރާއްޖެއިން ބޭރުވާގޮތް، ނުވަތަ ރާއްޖެއަށް އެތެރެވާގޮތް މޮނިޓަރކުރުން؛

(ދ) ޕެސްޓް އެތެރެވުމާއި ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށާއި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ އަދި ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުކުރާ ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، [illegible] [illegible] ކޮންސައިންމަންޓުތަކާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ތ) ކޮންސައިންމަންޓުތައް އެތެރެކުރުމާއި، އަނބުރާ ބޭރުކުރުމާއި، އަދި އަލުން ޕެސްޓް [illegible] [illegible] [illegible] ކޮންސައިންމަންޓުތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކޮންސައިންމަންޓުތަކުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ރައްކާތެރިކަން [illegible] ޔަގީންކުރުން؛

(ލ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ގ) ކަރަންޓީންކުރެވޭ ސަރަހައްދުތަކާއި، ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދުތަކާއި، މަދުން ޕެސްޓް އޮތް ސަރަހައްދުތަކާއި، ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަން [illegible] ސަރަހައްދުތަކާއި، އެ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުމާއި، އަދި [illegible] [illegible] [illegible] ބެލެހެއްޓުން؛

(ޏ) [illegible] [illegible] [illegible]، ޕޯސްޓް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ކަރަންޓީންކުރެވޭ ސްޓޭޝަންތައް ޤާއިމުކުރުން؛

(ސ) އަޅާފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ފިޔަވަޅުތަކަކީ [illegible] [illegible] ބައިނަލްއަގުވާމީ މިންގަނޑުތަކާ އެއްގޮތް ނުވަތަ ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދިރާސާއަށް ބަލައިގެން އެޅިފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] އަންގައި ސަބަބު ބަޔާންކުރުން؛

(ޑ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތް ބަޔާންކުރާ ބަދަލުތައް ވިޔަފާރީގެ ބައިވެރިންނަށް އެންގުން؛

(ޒ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ [illegible] ތަންފީޛުކުރުމާ [illegible]، ކަރަންޓީންކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރާތްތަކާ ނުވަތަ މުއައްސަސާއެއް [illegible] [illegible] [illegible]؛

(ޓ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ ހުއްދަތަކާއި، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ސެޓްފިކެޓުތަކާއި، ފައިޓޯސެނިޓަރީ [illegible]، ސަރވޭލަންސް އަދި ހޯދުންތަކުން ލިބޭ މަޢުލޫމާތު، އަދި މި ޤާނޫނާ ގުޅުންހުރި އެހެނިހެން ފައިޓޯސެނިޓަރީ މަޢުލޫމާތު ހިމެނޭ ރަޖިސްޓަރީއެއް ޤާއިމުކޮށް ބެލެހެއްޓުން؛

(ޔ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުންނާއި، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ [illegible] މުވައްޒަފުން ކުރިއަރުވުމާއި ތަމްރީނުކުރުން؛

(ޖ) އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ އާއި އަދި އެހެނިހެން ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާބެހޭ ސަރަޙައްދީ ނުވަތަ ދައުލީ އިދާރާތަކާ މުޢާމަލާތްކުރުމާއި، [illegible] ރިޕޯޓްކުރުމާއި، އަދި ފައިޓޯސެނިޓަރީ ކަންކަމާގުޅޭގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] ފޯރަމްތަކުގައި، ސަރަޙައްދީ އަދި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ފޯރަމްތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖެ ތަމްސީލުކުރުން؛

(ޗ) މި ޤާނޫނު ހިންގުމާއި، މި ޤާނޫނުގެ [illegible] ހާސިލުކުރުމަށްޓަކައި [illegible] [illegible] މިނިސްޓަރު [illegible] [illegible] [illegible] ކުރުން.

އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އިސްވެރިޔާ

6. (ހ) ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އިސްވެރިޔާ، މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގައި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަކީ، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އިސްވެރިޔާގެ މަސްއޫލިއްޔަތެކެވެ.

(ނ) [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އިސްވެރިޔާގެ [illegible] [illegible] [illegible].

ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާބެހޭ [illegible] ލަފާދޭ ބޯޑު

7. (ހ) ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން މިނިސްޓަރަށާއި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އަށް ލަފާދިނުމަށާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާބެހޭ [illegible] ލަފާދޭ ބޯޑު (ބޯޑު) ޤާއިމުކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބޯޑު އެކުލެވިގެންވަނީ [illegible] ފައިޓޯސެނިޓަރީ [illegible] [illegible] [illegible] މިނިސްޓްރީތަކާއި ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުގެ [illegible] ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ [illegible].

(ނ) ބޯޑުގައި [illegible] [illegible]، ފައިޓޯސެނިޓަރީ [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބޯޑުގެ [illegible] [illegible] ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ރ) މި ޤާނޫނުގައިވާ ކަންކަމުގެ އިތުރުން، ބޯޑު އުފެދިގެންވާގޮތާއި، ބޯޑުގެ ހިންގުމުގެ އިޖުރާއާތުތައް [illegible] ގަވާއިދުގައި [illegible].

3 ވަނަ ބާބު

ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުން

ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުން ކަނޑައެޅުން

8. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަވާލުކުރެވިފައިވާ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށްޓަކައި، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އޮފިސަރުންނާއި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުން، ދިވެހި ސިވިލް ސަރވިސްގެ ޤާނޫނާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) އެހެން އޭޖެންސީތަކާ ދެމެދުން އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އޮފިސަރުން ނޫން އެހެން ފަރާތްތަކާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މަސައްކަތްތައް ހަވާލުކުރެވިދާނެއެވެ. ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުން ފިޔަވައި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެހެން މަސައްކަތްތައް، މިގޮތުން

ކަނޑައެޅޭ އޮފިސަރުން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ. އަދި އެ އޮފިސަރުންނާ ހަވާލުކުރާ މަސައްކަތްތަކާއި، އެމީހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ގަވާއިދުގައި ތަފްޞީލުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ފައިނޭންޝިއަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް

9. ފައިނޭންޝިއަލް އިންސްޓިޓިއުޝަންތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކީ:

(ހ) ހައްދުމުންނާ ނުވަތަ ޢަމަލުކުރުވުމާއި ގަސްޓަމަރުންނާއި ގުޅޭ ބައިވަރުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރިޕޯޓުކުރާ ތަކެތި، ރިޕޯޓުކުރާ ޕްރޮސެސް އުޞޫލުތަކާއި ފުލުހުން ރިޕޯޓުކުރުމުގެ ތަކާއި ބަލަހައްޓުން؛

(ނ) ޚާއްޞަކޮށް އިމްޕްލިމެންޓުކުރުމަށް ނުވަތަ ޚާއްޞަކޮށް ކްލަސްޓަރަށްވުރެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ޚާއްޞަގައި ބަރުދަސްކަމާއި ގަސްޓަމަރުންނާއި، ގުޅޭ ބައިވަރުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރިޕޯޓުކުރުމާ ތަކެތީގެ ޓްރާންސެކްޝަންތަކުގައި ރިޕޯޓުކުރުމާ ޕްރޮސެސް އަށްވުރެ ބޮޑެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަދި ބަޔާންކޮށްފައި ހިނގައިދާ ޓްރާންސެކްޝަންތަކުގެ ޕްރޮސެސް ބާރުތަކެއް ދެނެގަތުމަށް ސަމާލުކަމާ ހުށަހަޅާ ނުވަތަ އެންމެ ގިނަ ޢަދަދެއް ބަލައިގަތުން؛

(ރ) ޓްރާންސެކްޝަންތައް ބަރުދަސްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ވަސީލަތްތަކާއި، ކަސްޓަމަރުގެ ވަސީލަތްތަކާއި، ޓްރާންސެކްޝަންގެ ހިސާބުތަކާއި، ޚާއްޞަ އިމްޕްލިމެންޓުކުރުމަށް ނުވަތަ ޚާއްޞަ ކްލަސްޓަރަށްވުރެ ކަނޑައެޅިފައިވާ ނުވަތަ ޚާއްޞަގައި ބަރުދަސްކަމާއި ގަސްޓަމަރުންނާއި، ގުޅޭ ބައިވަރުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރިޕޯޓުކުރުމާ ތަކެތީގެ ޓްރާންސެކްޝަންތަކުން ޕްރޮސެސް ސަލާމަތްކުރުމަށް އެހީތެރިވުން؛

(ބ) ޓްރާންސެކްޝަންތަކަށް ސަޕޯޓްވާ ދޫކުރަނިވި ކަނޑައެޅިފައިވާ ހަމަތަން، ޓްރާންސެކްޝަންތަކާގެ ފައިނޭންޝިއަލް ޙަރަކާތްތަކަން ދެމެހެއްޓުން އެހީތެރިވުން؛

(ޅ) ފައިނޭންޝިއަލް ސަޕޯޓް ދޫކުރުން؛

(ކ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕްރޮސެސް ބާރުތަކަށް އެންމެ ފުރިހަމަ މައުލޫމާތު ބަލަހައްޓާ ސަރުކާރަށް ސަލާމަތްކުރުން؛

(އ) މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދަކާ ހިލާފުވާގޮތަކަށް ސަރުކާރުގެ ހިންގުމުގައި، އިންޑަސްޓްރީގެ ހިންގުމާއި، މަޢުލޫމާތު ނުވަތަ ލިޔެކިޔުންތަކަށް އެދުން؛

(ވ) ދިވެހިރާއްޖޭގެ ގަސްޓަމަރުންގެ ވަސީލަތްތަކާއި، ގަސްޓަމަރުންނާއި، ގަސްޓަމަރުން ލިބޭފައިވާ އެއްގޮތް ނުހަމަކަމެއް ފިޔަވަޅުއަޅަންޖެހޭ ސަބަބު، މާލީ ސިޔާސަތު ހިންގުމަށް ކަނޑައަޅަނީ، ބަލަހައްޓާ ޙާލަތްތަކުގައި ނުހަމަހަމަކަމާއި ޝަރުޠުތަކަށް ބަރުދަސްކަމާއި ދިރާސާ ކުރުން، ނިޒާމުތަކުގައި ނަގާ އިޖުރާއާތު އެހީތެރިވުން؛

(1) ޚާއްޞަ އަންނަ މަލީނާ ބޭންކާއި، ކަނޑުބޭންކާއި، ފައިނޭންސް ކުންފުނި؛ އަދި

(2) އިމްޕްލިމެންޓުކުރާ ގަސްޓަމަރުންނާއި، ގުޅޭ ބައިވަރުގެ އުފެއްދުންތަކާއި އަދި ރިޕޯޓުކުރާ ތަކެތި އުފެއްދުމާއި، ދަތި، ޙަރަކާތްތެރި ކުރާ މީހުން ގެން؛

(ފ) ފައިނޭންޝިއަލް ސަޕޯޓް ދޫކުރުމަށާއި، ފައިނޭންޝިއަލް އިމްޕްލިމެންޓް ހިންގާ ދޫކުރުމަށާއި، ބަލަހައްޓާ ދޫކުރުމަށާއި، އެންމެ ފަހުގެ މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނަގާ އެހެނިހެން ފި ނަގުން؛

(ދ) އެން.ޖީ.އޯ އިން އަންގާ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުން.

ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުންގެ ބާރުތައް

10. (ހ) ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި އަދި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ބަލާފާސްކުރުމާއި، އެތަކެތީގެ ސާމްޕަލްނަގައި ޓެސްޓްކުރުމަށް ފޮނުވުމުގެ ބާރު ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުން ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފިކަމަށް ނުވަތަ ކުރަނިކަމަށް ނުވަތަ ކުރަން އުޅޭކަމަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް ޝައްކުކުރެވޭފަދަ ސަބަބެއްވާ ހާލަތެއްގައި، ނުވަތަ މި ގާނޫނާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކުރާކަން ޔަގީންކުރުމަށް، ތިރީގައިވާ ކަންކަން އެކަށީގެން ކުރެވިދާނެއެވެ.

(1) މި މާއްދާގެ 4 ވަނަ ނަންބަރާ ހިލާފުވާ ގޮތުގެމަތިން، ސަރަހައްދެއްގެ އެއްވެސް ބައަކަށް ނުވަތަ އިމާރާތަކަށް ގާނޫނާ އެއްގޮތުގެމަތިން ވަދެ ބަލާފާސްކުރުމާއި، އަދި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ނުވަތަ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ނުވަތަ މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ބޭނުންވާ އެހެންވެސް ލިޔުމެއް ދައްކުމަށް އެއްވެސް ފަރާތަކަށް އެންގުން؛

(2) މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އަދަބު ކަނޑައެޅިފައިވާ ކުށެއް ކޮށްފިކަން ޝައްކުކުރެވޭފަދަ ސަބަބުތަކެއް ހުރެއްޖެނަމަ، ހުއްދަތަކާއި، ސެޓްފިކެޓްތަކާއި، އިންވޮއިސްތަކާއި، ލިޔުންތައް ބަލާފާސްކުރުމާއި، އެތަކެތީގެ ކޮޕީ ހެދުން ނުވަތަ ރަޖިސްޓަރީގެ ނުވަތަ ރިކޯޑްތަކުގެ ބައެއް ނެގުމާއި، އެފަދަ ތަކެތި ހިފެހެއްޓުން؛

(3) ޕެސްޓް ނުވަތަ އެހެނިހެން ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ހުރުމުގެ ނުވަތަ ފެތުރުމުގެ ޘާބިތުކަން ލިބިފައިވާ ކޮންމެ ބިމެއް، ފާމެއް، ގަސްގަހާގެއްސެއް، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުމެއް، ރައްކާކުރާ ތަނެއް، ބަންދުކުރާ ތަކެތި، އުފުލާ ތަކެތި، ކޮންޓެއިނަރު، ވަސް އަދި އެހެނިހެން ދިރޭ އެއްޗެހި، އޮބްޖެކްޓެއް، ނުވަތަ މެޝިނަރީއެއް ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާއިރު ނުވަތަ ބޭރުކުރާއިރު، ކޯޓު އަމުރެއް ނެތި ބަލާފާސްކުރުން؛

(4) މި ގާނޫނުގެ މާއްދާތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރާކަން ނުވަތަ ނޫންކަން ކަނޑައެޅުމަށް ބޭނުންވާކަމަށް އޭނާއަށް ފެންނަ ބެލުންތަކެއް ބެލުމާއި އިންކުއަރީތައް ހިންގުމާއި، އެ މަޤްސަދުގައި އެފަދަ ތަކެތި އުފުލުން ހުއްޓުވުން؛

(5) މި ގާނޫނާ ހިލާފަށް ޕްރޮސެސްކުރާކަމަށް، ވިއްކާކަމަށް، ނުވަތަ ބޭނުންކުރާކަމަށް އޭނާއަށް ޝައްކުކުރެވޭ ސަބަބުތަކެއްހުރި ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ޕްރޮސެސްކުރުމާއި، ވިއްކުމާއި، ބޭނުންކުރުން ކަނޑައެޅިގެންވާ މުއްދަތަކަށް ހުއްޓުވުމާއި، އަދި އެތަކެތި ހިފެހެއްޓުން؛

(6) އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއްގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތީގައި ހުރިކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭ ޕެސްޓެއް ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރާ ނުވަތަ ރާއްޖޭގައި ޓްރާންސިޓްގައިވާ ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެއްޗާ [illegible]، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ނުވަތަ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް

ދުރުކުރެވިފައި އޮތްނަމަވެސް ނުވަތަ ނެތްނަމަވެސް، ރާއްޖެއަށް ގެނައުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކޮންވޭޔަންސްއެއްގެ ވެރިފަރާތުގެ ހަރަދުގައި ޕޯސްޓް ކަރަންޓީން ސްޓޭޝަނެއްގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށް އިންސްޕެކްޓަރަށް އަމުރުކުރިދާނެއެވެ.

6.1 ފަރުވާދިނުން؛

6.2 ނައްޓާލުން؛

6.3 އަނބުރާ ފުރުވާލުން؛ ނުވަތަ

6.4 ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުން.

(ށ) [illegible]، ގަވާއިދުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަންކަން ހިމެނޭގޮތަށް، އަދި ގަސްގަހާގެހިއާއި، ގަހުގެ ބާވަތްތަކާއި، ގަސްގަހާގެހިގެ ކޮންސައިނަމަންޓްތައް ހިފަހައްޓައި، ކޮންފިސްކޭޓްކުރި، އޮޓޯކްލޭވިން [illegible] ނުވަތަ [illegible] އިންސްޕެކްޓަރަކަށް ރިޕޯޓު ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރުމުގައި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް ނުވަތަ ދައުލަތުގެ އެހެން އިދާރާއެއްގެ އެހީތެރިކަން ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ހޯދިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ) ގައި އެހެން ބަޔާންކޮށްފައިވިނަމަވެސް، ކޯޓު އަމުރެއްގެ ދަށުން ނޫނީ، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކު ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގެ ގޮތުން، މީހުން ދިރިއުޅޭ އެއްވެސް ތަނަކަށް، އެތަނުގެ ވެރިފަރާތުގެ ނުވަތަ އެތަނެއްގައި ދިރިއުޅޭ މީހުންގެ ހުއްދަނުލައި ވަދެގެން ނުވާނެއެވެ.

4 ވަނަ ބާބު

ޕެސްޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުން

ރެގިއުލޭޓެޑް ޕެސްޓް ކަނޑައެޅުން

11. (ހ) ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދަރަޖައާއި މައްޗަށް ބިނާކޮށް، ވަކި ޕެސްޓެއް ކަރަންޓީން ޕެސްޓެއްގެ ގޮތުގައި ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓެޑް ނޮންކަރަންޓީން ޕެސްޓެއްގެ ގޮތުގައި، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ކަނޑައަޅާނީއެވެ. އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ރެގިއުލޭޓެޑް ޕެސްޓްތަކުގެ ލިސްޓެއް ތައްޔާރުކޮށް ކަނޑައަޅާ މުއްދަތުތަކެއްގައި މުރާޖަޢާކޮށް، އަދި އެ ލިސްޓު އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ ގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށް ފޮނުވަންވާނެއެވެ.

(ށ) ބައިނަލްއަޤުވާމީ ނުވަތަ ސަރަޙައްދީ އިދާރާތަކުން ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާބެހޭ އެހެން ޤައުމީ އިދާރާތަކުން ރެގިއުލޭޓެޑް ޕެސްޓްތަކުގެ ލިސްޓުން އެދިއްޖެނަމަ، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އެ ލިސްޓު ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ޕެސްޓާ ގުޅިގެން އަޅާ އިމަޖެންސީ ފިޔަވަޅު

12. (ހ) ސަރަޙައްދުގެ އެއްވެސް ބައެއްގައި ނުވަތަ އެހެންވެސް އިމާރާތެއް ނުވަތަ ގޯއްޗެއްގައި ކަރަންޓީން ޕެސްޓެއް އުޅޭކަމަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް ޝައްކުކުރެވޭނަމަ، ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކުރުވިދާނެއެވެ.

(1) އެމަޖެންސީ ވަގުތު، މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ބާރުތަކުގެ ބޭނުންކުރުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ސަރަހައްދަކީ، ޕްރޮޓެކްޓެޑް ކަރަންޓީން ސަރަހައްދެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގައި އެދިފައިވާނަމަ، ޕެސްޓް ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށް ދުރާލާ އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން.

(ނ) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި އެއްތަނުން އަނެއްތަނަކަށް ގެންދިޔުމާއި، ހައްދުން ހުއްޓުވުމާއި މަސައްކަތްކުރުން ހިފެހެއްޓުމަށް، ދުރާލާ އަޅަން ފިޔަވަޅުތައް، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އަމުރަކުން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

ޕްރޮޓެކްޓެޑް ކަރަންޓީން ކަނޑައެޅުން

13. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 12 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގައި އެދިއްޖެހިނދެއްގައި، ނުވަތަ ސަރަހައްދެއްގެ އެއްވެސް ބައެއްގައި ކަރަންޓީންކުރުމަށް ޕެސްޓެއް އުޅޭކަމަށް ޝައްކުކުރެވިއްޖެ ހިނދެއްގައި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އަމިއްލަ އިސްނެގުމުގައި، އެ ސަރަހައްދަކީ، ޕްރޮޓެކްޓެޑް ކަރަންޓީން ސަރަހައްދެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި އަދި އިޢުލާނެއް ފިޔަވަޅުތައް އެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) ޕްރޮޓެކްޓެޑް ކަރަންޓީން ސަރަހައްދެއް ކަނޑައަޅާފައިވާނަމަ، ވީހާވެސް އަވަހަކަށް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކަށަވަރު ކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ކަރަންޓީން ޕެސްޓް އަރައިގަތުންފަދަ ސަރަހައްދެއް ނުވަތަ އިމާރާތެއް ނުވަތަ ގުދަނެއް ތަޢާރުފްކޮށް، މި ޤާނޫނުގެ 14 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެމަތިން އެ ސަރަހައްދަކީ ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި ކަނޑައެޅުން؛ ނުވަތަ

(2) އެ ސަރަހައްދަކީ ޕްރޮޓެކްޓެޑް ކަރަންޓީން ސަރަހައްދެއްކަމަށް ކަނޑައެޅި ކަނޑައެޅުން ބާތިލުކުރުން.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އަޅާ އިމަޖެންސީ ފިޔަވަޅުތަކެއް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަހައްދުތައް ކަނޑައެޅުން

14. (ހ) އެ ސަރަހައްދަކީ ޕެސްޓެއް އަރައިގަތުންފަދަ ސަރަހައްދެއްކަމަށް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ކަނޑައަޅައިފި ހިނދެއްގައި ނުވަތަ ކަރަންޓީންކުރާ ޕެސްޓެއް އަރައިގަތުންފަދަކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭފަދަ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، އެ ސަރަހައްދެއް ފާހަގަކޮށް، އެ ސަރަހައްދަކީ ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ނެރޭ އަމުރަކުން، ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަހައްދުތަކާއި، ކަރަންޓީންކުރާ މުއްދަތު ކަނޑައަޅައި، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އާންމުކޮށް ޝާއިޢުކުރަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޕެސްޓް އަރައިގަތުން ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފިއުމިގޭޝަން ފިޔަވަޅުތައް އަޅައި، އެކަމަށް ބޭނުންވާ ފިއުމިގޭޝަން މިންގަނޑުތައް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) ކަރަންޓީންކުރާ މުއްދަތު މި ޤާނޫނުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން މުރާޖަޢާކޮށް ބޭނުންވާގޮތެއްގެމަތިން އެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަންވާނެއެވެ.

ކަރަންޓީންކުރިކުރުން ބާޠިލުކުރުން

15. ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަހައްދުގެ ހާލަތު ގަވާއިދުން މުރާޖަޢާކޮށް، ތިރީގައިވާ ކަންކަމުންކުރެ ކަމެއް ފުރިހަމަވުމާއެކު، އެ ސަރަހައްދުގެ ވިޔަފާރިތަކަށް ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދުގައި އުޅޭ ފަރާތްތަކަށް ފަސޭހައިން ބެލޭނެ ގޮތަށް އާންމުކޮށް ސައިޓުގައި ނަޝަރުކޮށް، ކަރަންޓީންކުރިކުރުން ބާޠިލުކޮށްފައިވާކަން ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(ހ) ކަރަންޓީންކުރާ ޕެސްޓް އެތަނުގައި މިހާރު އުޅޭކަމަށް ނުބެލެވުން؛ ނުވަތަ

(ށ) ޕެސްޓް އަރައިގަނެފައިވާ ސަރަހައްދު އެއްކޮށް ނުވަތަ އެ ސަރަހައްދުގެ ބައެއް ކަރަންޓީންކޮށްފައި ބެހެއްޓުން މިހާރަށް އެކަށީގެންނުވާކަމަށް އެން.ޕީ.އޭ އަށް ފެނުން.

ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން

16. އެކަށީގެންވާ ސަރވޭލަންސްތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި، ދިމާކުރެވިފައިވާ ޕެސްޓް އެ ސަރަހައްދުގައި ނެތްކަމަށް އެން.ޕީ.އޭ އަށް ޔަޤީންކުރެވިއްޖެ، އެ ސަރަހައްދަކީ ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، އަދި އެ ހާލަތުގައި އެ ސަރަހައްދު ދެމެހެއްޓުމަށް ބަލަހައްޓައި މޮނިޓަރުކުރާ ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ސަރަހައްދަކީ ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދެއްކަމުގައި އެން.ޕީ.އޭ އިން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ޕެސްޓް މަދުން އުޅޭ ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުން

17. އެކަށީގެންވާ ސަރވޭލަންސްތަކުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އެ ސަރަހައްދުގައި ޕެސްޓް އުޅެނީ މަދުންކަމަށް އެން.ޕީ.އޭ އަށް ޔަޤީންކުރެވިއްޖެ، އެ ސަރަހައްދަކީ ޕެސްޓް މަދުން އުޅޭ ސަރަހައްދެއްގެ ގޮތުގައި ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅައި، އަދި އެ ހާލަތުގައި އެ ސަރަހައްދު ދެމެހެއްޓުމަށް ބަލަހައްޓައި މޮނިޓަރުކުރާ ސިސްޓަމެއް ޤާއިމުކުރެވިއްޖެނަމަ، އެ ސަރަހައްދަކީ ޕެސްޓް މަދުން އުޅޭ ސަރަހައްދެއްކަމުގައި އެން.ޕީ.އޭ އިން ކަނޑައަޅަންވާނެއެވެ.

ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ މިންގަނޑުތައް ތަންފީޒުކުރުން

18. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ 13 ވަނަ މާއްދާއާއި 14 ވަނަ މާއްދާއާއި، 17 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤާއިމުކުރެވިފައިވާ ޕްރޮވިޝަނަލް ކަރަންޓީން ސަރަހައްދުތަކާއި، ކަރަންޓީން ސަރަހައްދުތަކާއި، ޕެސްޓް މަދުން އުޅޭ ސަރަހައްދުތަކުގައި ތިރީގައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ހިފެހެއްޓިގެންވާނެއެވެ.

(1) ޕެސްޓް ފެތުރުން މަދުކުރުމަށްޓަކައި، ޕެސްޓް އަރައިގަނެފައިވިނަމަވެސް އަދި އަރައިގަނެފައިނުވިނަމަވެސް، އެތެރޭގެ ޓްރާންސިޓްކަން ފަރުވާދިނުން ހިމެނޭގޮތުން، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، އަދި ޕެސްޓް ޖެހިފައިވާ ތަކެތި ފަރުވާދިނުން ނުވަތަ ނައްތާލުން؛

(2) ޕެސްޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ކެމިކަލް ފަރުވާތައް ދިނުން؛

(3) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ޖެހިދުންތަކާ ތަކެތި އެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ތެރޭގައާއި، އެ ސަރަހައްދުތަކުން އެތެރެއަށް ނުވަތަ ބޭރަށް ދަތުރުވުން މަނާކުރުން ނުވަތަ ހިފެހެއްޓުން؛

(4) ކަނޑައެޅިފައިވާ ތަންތަނުގައި ގަސްއިންދުމާއި، އަލުން އިންދުން މަނާކުރުން؛

(5) ސަރަހައްދުގައި އުޅޭ ޕެސްޓެއް ފެތުރުނަމަ ހިފެހެއްޓުމަށް، ނައްތާލުމަށް ނުވަތަ ބެހެއްޓުމަށް ބޭނުންކުރަން އެން.ޕީ.އޭ އިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލަކުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ހިފެހެއްޓުން.

(ށ) ރަސްމީ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް އެ ސަރަޙައްދުގައި ކަނޑައެޅިގެންވާ މުއްދަތުތަކުގެ ތެރޭގައި ތަންފީޒުކުރަންޖެހޭކަމަށް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އެ ސަރަޙައްދުގެ ވެރިފަރާތަކުން އެންގިދާނެއެވެ.

(ނ) އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އަންގާ އެންގުމުގައިވާ ޝަރުޠުތަކާ އެއްގޮތަށް ވެރިފަރާތުން ޢަމަލުކުރެވޭތޯ، ތިބެގައިވާ ކަންކަމުގައި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އަށް ޗެކްކުރުވިދާނެއެވެ.

(1) އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ އެންގުމުގައިވާގޮތަށް ކޮންސައިންމަންޓްތަކުގެ މިންގަނޑުތައް ތަންފީޒުކުރުމަށްޓަކައި، އެ ސަރަޙައްދުތަކަށް ނުވަތަ އިމާރާތަކަށް ނުވަތަ ގުދަނަކަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޝަނަށް ވަނުމުގެ ހުއްދަ ދިނުން؛ ނުވަތަ

(2) ރާވަސް ބަލައި ބޭނުންވެއްޖެހިނދެއްގައި، ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ޕްރޮޑަކްޓް ކޮންސައިންމަންޓްތަކާއި، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ނައްތާލުން.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޝަނުން، މި މާއްދާގެ ނަންބަރުތަކުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެމަތިން އަމަލުކުރުމަށް ބޭނުންވާ އާލާތާއި، މެޝިނަރީއާއި، އެއްގަމު އުޅަނދުފަހަރާއި، އަދި އެހެން ދަކި އެމީހުންނާއި ގެނުވިދާނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން އަގާ ޚިދުމަތާ ގުޅޭ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލަނީ، އެކަމަށް ޚަރަދު ދައްކަންޖެހޭ ފަރާތުންނެވެ.

(ޅ) ސަރުކާރުގެ ބިންސާ އޮތޯރިޓީން ޝަރީޢަތުން ސާބިތުވެގެން ވެސްނަމަ، މި ޤާނޫނުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނާ ބަލާފައިނުވާ ރިޖިސްޓަރުގައި އެކަމަކު އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، މި މާއްދާގެ ދަށުން އެއްވެސް ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ބާރުގައި ނުވަތަ އޭގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން، އިމްޕޯޓަރަށް ގެއްލުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތީގެ ޤީމަތާ ދިމާވާ ސަރުކާރުން ހޯދަ ދިނުމުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޝަނުން އުފުލާކަން ނުޖެހޭނެއެވެ.

5 ވަނަ ބާބު

އިމްޕޯޓްކުރުމާ ގުޅޭ

ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް

19. (ހ) މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ދޫކުރާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓެއް ނުލިބި، އެއްވެސް މީހަކު، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި އެނޫން ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކޮށްގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) އެކްސްޕޯޓްކުރުމުގެ ރީއެކްސްޕޯޓްކުރަން އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ ގައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓުގެ ނަމޫނާއާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް އެއްގޮތް ވާންވާނެއެވެ.

(ނ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސަޓްފިކެޓް ދޫކުރަންވާނީ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އިޖުރާއަތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިންނެވެ.

އިމްޕޯޓުކުރުމުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް

20. (ހ) ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ޕެސްޓް ތަޢާރުފުވުމާއި ފެތުރުން ރައްކާތެރިވުމަށްޓަކައި، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި އިމްޕޯޓްކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން، ތިރީގައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް އެން.ޕީ.އޯ އަށް ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

(1) ޕެސްޓުގެ ނަރައްކާތެރިކަމުގެ ދިރާސާއަށް ބިނާކޮށް ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެއްޗާބެހޭގޮތުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(2) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ 1 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތަކާ ޚިލާފުވާ ނުވަތަ ނަރައްކާތެރިކަމެއް ބޮޑުވާ ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ނުވަތަ އެތަކެތީގެ ކޮންސައިންމަންޓުތައް، އެތެރެކުރުމަށް ހުއްދަ ނުދިނުން ނުވަތަ ބަންދުކުރުން ނުވަތަ ފަރުވާދިނުމަށް، ހާޒިރުކުރުވުން، ނައްތާލުން ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަޙައްދުން ބޭރުކުރުން؛

(3) ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ފައިޓޯސެނިޓަރީގޮތުން ތަހުލީލުކުރުމަށް، ދިރާސާކުރުމަށް، ބަލާފާސްކުރުމަށް، ޓެސްޓްކުރުމަށް، ފަރުވާދިނުމަށް، ބަންދުކުރުމަށް، ނުވަތަ ނައްތާލުމަށް ބޭނުންޖެހޭ ކަރަންޓީނުކުރާ ސްޓޭޝަންތަކުގެ ގޮތުގައި ވަކި ތަންތަން ކަނޑައެޅުން؛

(4) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް ނުވަތަ ދިރޭސޫފާސޫތި އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތްތަކަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ދޫކުރާ ސިސްޓަމެއް ބެލެހެއްޓުން؛

(5) ރާއްޖެއަށްނަ ފަރާތްތަކާއެކުގައި ރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރާ ކޮންވޭއަންސްތަކުގައި ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ހުރިނަމަ އެކަން ހާމަކުރުމަށް އެދުން؛ ނުވަތަ

(6) ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ޕެސްޓް ތަޢާރުފުވުމާއި ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށް ބޭނުންވާ އެހެނިހެން ފިޔަވަޅު އެޅުން.

(ށ) މި މާއްދާގައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ބިނާކުރަންވާނީ ބައިނަލްއަޤްވާމީ މިންގަނޑުތަކަށެވެ. ނުވަތަ އެމިންގަނޑުތައް ޤާއިމުކުރުމަށް ފަންނީ ސަބަބު ހުންނަންވާނެއެވެ.

(ނ) ޙާލަތު ބަދަލުވުމާއި، އަދި އައު ޙަޤީޤަތްތައް ހޯދިގެން، މި މާއްދާގެ ދަށުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކާއި ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް އެން.ޕީ.އޯ އިން ނަޒަރުސާނީކުރަންވާނެއެވެ.

(ރ) އައު ނުވަތަ ނޭނގޭ ޕެސްޓް ތަޢާރުފުވުމާއި، އަދި/ނުވަތަ ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށްޓަކައި، އެން.ޕީ.އޯ އަށް އިމަރުޖެންސީ ފިޔަވަޅު ކަނޑައެޅިދާނެއެވެ.

ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ބަނދަރުތަކުގައާއި އިމާރާތްތަކުގައި ޖާގަ

21. މިބާބުގައި ބަޔާންކުރާ، ބަލާފާސްކުރުމުގެ ކަންކަން ކުރުމަށް، އެއަރޕޯޓުގައާއި، ބަނދަރުތަކުގައާއި، އަދި ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން ބަނދަރުތަކުގައި އެކަށީގެންވާ އިމާރާތްތަކާއި މަސައްކަތްކުރުމަށް ބޭނުންވާނެ ޖާގަ ބެހެއްޓުމާއި އެހެނިހެން ވަސީލަތްތަކުގެ ހިދުމަތް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިދޭންވާނެއެވެ. ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަނދަރުތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ އިދާރާތަކުން، ބޭނުންވާ އިމާރާތްތަކާއި ތަންތަން ވަގުތުން ހަމަޖައްސައިދޭންވާނެއެވެ.

ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ

22. (ހ) ސައިންޓިފިކް ނުވަތަ ދިރާސާކުރުމުގެ ބޭނުމަށް އިމްޕޯޓްކުރާ، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ލިޔުމުން ދޭ ނޯޓިފިކޭޝަން ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ހޯދުމުން އިސްތިސްނާކުރާ ހާލަތުގައި މެނުވީ، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި އަދި ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ލިބިގެން މެނުވީ ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރެވިގެން ނުވާނެއެވެ.

(ށ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ބޭނުންވާނަމަ، އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން އެކަމަށް ހުށަހަޅައި އަދި ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފީ ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ދޫކުރަންޖެހޭނީ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކަށް، ހުއްދަ ސާބިތުވާނީ މުއްދަތުގެ ދިގުމިނާއި، ނުވަތަ ޕެކެޓް ހިފެހެއްޓުމެއް، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތަކާއި އިޚްތިލާފުވާނަމަ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ގަވާއިދުން އެކަށައަޅާ ގޮތެއްގެ ވާނެއެވެ.

(ރ) ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކުރުމަށްފަހު، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދައަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ހުށަހެޅުމެއް ދިރާސާކުރުމުގައި، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ބައިނަލްއަޤުވާމީ މިންގަނޑުތައް ނުވަތަ ޕެސްޓުގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދިރާސާ ބޭނުންކުރަންވާނެއެވެ.

(1) ތަބާވާންޖެހޭ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތައް ކަނޑައެޅުމަށް؛ އަދި

(2) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތީގެ ވިސްތާރު، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދައިން އިސްތިސްނާކުރުން.

ބަލާފާސްކުރުންތައް

23. (ހ) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތީގެ ކޮންސައިންމަންޓްތައް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރާއިރު ނުވަތަ ރާއްޖޭގައި ޓްރާންސިޓްގައިވާއިރު، ކޮންސައިންމަންޓްތަކުގައި ފުރިހަމަވާންޖެހޭކަމަށް މިނިސްޓްރީން ފާސްކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުގައިވާ ޝަރުތުތައް، ކޮންސައިންމަންޓްގައި ފުރިހަމަވޭތޯ ޔަޤީންކުރުމަށް ބަލައި، ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ބަނދަރުގައި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރު ބަލާފާސްކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން ހުށަހެޅުމުން، ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތަށް ބަންދުކޮށް ޓްރާންސިޓްވާނަމަ، ބައެއް ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި، އެތަކެތި ގެންދާ އެއްގޮތަށް މަސްރަހުގައި ނުވަތަ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިމާރާތެއްގައި ނުވަތަ ކަރަންޓީން ސްޓޭޝަނެއްގައި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރު ބަލާފާސްކުރެވިދާނެއެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) އަދި (ނ) ގެ ދަށުން ކުރާ ބަލާފާސްކުރުންތަކަށް ފީއެއް ނެގޭނެއެވެ.

(ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކުރާ ބަލާފާސްކުރުންތަކުގައި ކުއްލިއަކަށް ލެބޯޓަރީ ޓެސްޓިން ސަރވިސްއިން ބަލައި ނުކުރެވޭ ހިނދެވެ.

ބަލާފާސްކުރުމަށްފަހު އަމަލުކުރާ މިންގަނޑުތައް

24. (ށ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލާފާސްކުރުމަށްފަހު، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް ކޮންސައިންމަންޓާއި ލިޔެކިޔުންތައް ހުރިކަމަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރު ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، އިމްޕޯޓް ކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް ކޮންސައިންމަންޓް ދޫކޮށްލަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާއާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލާފާސްކުރުމަށްފަހު، މި ޤާނޫނުގެ 19 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ނުވަތަ (ނ) ގައި ބުނާ ކަމާބެހޭ ލިޔެކިޔުންތައް ކޮންސައިންމަންޓާ ނުގުޅޭކަމަށް، ނުވަތަ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތަށް އަމަލުކޮށްފައިނުވާކަމަށް، ނުވަތަ އުސޫލުން ފެތޭގޮތަށް ކޮންސައިންމަންޓްގައި ނުރައްކަލެއް އޮންނަކަމަށް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް ކަނޑައަޅައިފިނަމަ، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރު ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދޭ ނޯޓިސަކުން، ކޮންސައިންމަންޓް އަލުން ނުވަތަ އެހެން ބަނދަރަކަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ މުއްދަތެއްގެ ތެރޭގައި ތިރީގައިވާ ކަންކަމުގެ ތެރެއިން ކަމެއް ކުރުމަށް އިމްޕޯޓަރ ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(1) ޓެސްޓުކުރުން ނުވަތަ ފަރުވާދިނުން ފުރިހަމަވަންދެން ބަންދުކޮށްފައި ބަހައްޓައިގެން؛

(2) ކަރަންޓީނުކުރުމަށްޓަކައި ގެންދިއުން؛

(3) އަނބުރާ ފޮނުވާލުން؛ ނުވަތަ

(4) ނައްތާލުން.

(ރ) ކޮންސައިންމަންޓް ވެރިން އަވަހަށް ނައްތާލަންޖެހޭކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ ނުވަތަ ނޯޓިސް ދިނުމަކީ އުނދަގޫކަމަކާ ކުރިމަތިވާކަމަށް ފެނޭނަމަ، ނޯޓިސް ދިނުމަކާ ނުލައި، މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ ފިޔަވަޅުތައް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް އެޅިދާނެއެވެ. މި މާއްދާ ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތުން އަޅާ ފިޔަވަޅުތަކުގައި އެހީ ސަރުކާރު އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އާއި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް [illegible] ދޭންވާނެއެވެ.

(ބ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށްފަހު ނުވަތަ ފަރުވާދިނުމަށްފަހު، ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ކޮންސައިންމަންޓާ ހަވާލުވުމަށް ނުވަތަ، އެ ކޮންސައިންމަންޓް ނައްތާލުމަށްޓަކައި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް ހަވާލުކުރަން އެދެވޭނެއެވެ.

(ޅ) މި މާއްދާގެ (ށ)، (ނ)، (ރ) ނުވަތަ (ބ) ގެ ދަށުން އަޅާ ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އުފުލާނީ، އެކަމަށް ދާ ހަރަދު ދައްކަންޖެހޭނީ އިމްޕޯޓަރ ފަރާތުންނެވެ.

(ކ) ސަރުކާރުގެ ވާޖިބުތައް އަދާކުރުމުގެ ތެރޭގައި ނުވަތަ މި މާއްދާގެ ދަށުން ބަލާފާސްކުރުމަށްފަހު އަމަލުކުރާ މިންގަނޑުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކަށް، ގެއްލުންވާ ތަކެތި ނުވަތަ ކޮންސައިންމަންޓްތަކަށް ނައްތާލުމުގެ ޒިންމާ ސަރުކާރުން އުފުލާކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

އެތެރެވިކަން އެންގުމަށް އޮތް ވާޖިބު

25. (ހ) ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި ރެގިއުލޭޓެޑް ތަކެތީގެ ކޮންސައިންމަންޓެއް އައިސްފައިވާކަން، ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް ކަނޑައެޅޭ ބަނދަރުތަކާ ޙަވާލުވެހުރި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަށް އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން ރިޕޯޓްކޮށް އަދި ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޑޮކިއުމަންޓް ބަލާފާސްކުރުމަށް ހުށަހަޅަންވާނެއެވެ.

(ށ) ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓެޑް ތަކެތި ރާއްޖެ އައިސްފިކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާ، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްއާއި، ބަނދަރުތަކާއި، މަރީން ޑޮކާއި، ޕޯސްޓް ހިދުމަތާއި، ޓްރެއާއި، ޝިޕިންގ އެޖެންސީތަކާއި، ކޮރިއަރ ސަރވިސްތަކާއި، ފްލައިޓް ޓްރާންސްޕޯޓާއި، އެއާޕޯޓާއި، ޕޯޓްސް ލިމިޓެޑާއި، ފިޝަރީޒް ސަރވިސްތަކާއި، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކަށް އެކަން އަވަހަށް އަންގައި، އަދި އެތަކެތި ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދަންދެން ދުރުކޮށް ބަހައްޓަންވާނެއެވެ.

(ނ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުން ބަލަހައްޓާނީ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އަންގައިގެން ކުރާ ކަމެއް ކަމުގައެވެ.

(ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓި ތަކެތި ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް، އަދި އެތަކެތި ހިފެހެއްޓި ދުވަހުން ފެށިގެން ބަންދުނޫން 1 (އެކެއް) ދުވަހުގެތެރޭގައި، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ ގެ ބެލުމުގެ ދަށަށް ގެންދަންވާނެއެވެ.

6 ވަނަ ބާބު

އެކްސްޕޯޓްކުރުމާއި، ރީއެކްސްޕޯޓްކުރުމާއި ޓްރާންސިޓްގައި ހުރުން

އެކްސްޕޯޓް ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުން

26. (ހ) އެކްސްޕޯޓްކުރާ ފަރާތަކުން އެދުމުން، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ބަލާފާސްކުރުމެއް ހިންގައި، އަދި އިމްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން ބަޔާންކުރާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކޮށްދިނުމުގައި، އެކްސްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ފީއެއް ދައްކަންވާނެއެވެ.

(ނ) އެކްސްޕޯޓްކުރާ ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަނދަރުތަކުން ފުރަތަމަ ތަކެތި ކޮންސައިންމަންޓުތަކުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކުރުމަށް ބަލައި މިންގަނޑުތައް އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ތަންފީޒުކުރަންވާނެއެވެ.

ރީއެކްސްޕޯޓް ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުން

27. (ހ) ދިވެހިރާއްޖެއަށް ކޮންސައިންމަންޓެއް އިމްޕޯޓްކުރުމަށްފަހު އެހެން ޤައުމަކަށް އެކްސްޕޯޓްކުރާއިރު، އިމްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތައް ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އަށް ޔަޤީންވާނަމަ، ގަވާއިދުގައިވާ ނަމޫނާއާ އެއްގޮތަށް، ރީއެކްސްޕޯޓް ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓެއް އެފަރާތަށް ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން، އެކްސްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ދޫކޮށްފައިވާ

ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓުގެ އަސްލު ނުވަތަ އޭގެ ޞައްޙަ ކޮޕީއެއް، ރީއެކްސްޕޯޓްކުރާ ކޮންމެ ކޮންސައިންމަންޓަކާއެކު އޮންނަންވާނެއެވެ.

ޓްރާންސިޓްގައިވާ ކޮންސައިންމަންޓް

28. (ހ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ހާލަތުގައި މެނުވީ، ކޮންސައިންމަންޓެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ޓްރާންސިޓްކުރާނަމަ، ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓެއް ނުވަތަ ރީއެކްސްޕޯޓް ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓެއް ބޭނުމެއް ނުވާނެއެވެ.

(ށ) ޓްރާންސިޓްގައިވާ ކޮންސައިންމަންޓެއްގައި ޝައްކުކުރެވޭ ޕެސްޓެއް އަރައިގަންނާނެކަމަށް އެން.ޕީ.އޭ އަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ އެކަށީގެންވާ ސަބަބުތަކެއް ހުރިނަމަ، ނުވަތަ އެކްސްޕޯޓްކުރާ ނުވަތަ އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން އެދިއްޖެނަމަ، އެން.ޕީ.އޭ އިން ކަނޑައަޅާ އުސޫލާއި ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތައް ފޯރުކޮށް، އިމްޕޯޓްކުރާ ޤައުމުގެ ޝަރުތުތައް ކޮންސައިންމަންޓްތަކުގައި ފުރިހަމަކޮށްފައިވާކަން ކަށަވަރުކުރުމުން، މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާއާއި، 27 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރެވިދާނެއެވެ.

7 ވަނަ ބާބު

ތަންފީޒުކުރުން

އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުން ދޭންޖެހޭ އިދާރާތައް

29. ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރުންގެ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށާއި، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އިންސްޕެކްޓަރުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުތަކުގެ ބޭނުންކުރުމަށް، އެން.ޕީ.އޭ އިން އެދޭ އެހީތެރިކަން ދައުލަތުގެ ކަމާބެހޭ އެންމެހާ މުއައްސަސާތަކުން ފޯރުކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ޝައްކުކުރެވޭ ޕެސްޓެއް އުޅޭކަން އެންގުމުގެ ވާޖިބު

30. ކަރަންޓީނުކުރާ ޕެސްޓެއް އުޅޭކަމަށް ޝައްކުކުރެވޭ ނުވަތަ އެނގޭ ކޮންމެ ފަރާތަކުން، އެކަން ކައިރީގައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކު މެދުވެރިކޮށް ނުވަތަ އެކަށީގެންވާ އެހެން ގޮތެއް ބޭނުންކޮށްގެން އެން.ޕީ.އޭ އަށް ވަގުތުން އަންގަންވާނެއެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރުން

31. (ހ) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ޝައްކުކުރެވޭ ތަކެތީގެ ކޮންސައިންމަންޓް ހިފެހެއްޓުމަށް، ނައްތާލުމަށް ނުވަތަ ފުރުވާދިނުމަށް، ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރު ނިންމާ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން ގެއްލުން ލިބޭ، ބިމުގެ ވެރިފަރާތް، ކޮންސައިނީގެ ވެރިފަރާތް ނުވަތަ އޮޕަރޭޓަރު، ނުވަތަ އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތުން، ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކުރާ ގޮތުގެމަތިން އެން.ޕީ.އޭ ގެ އިސްވެރިޔާއަށް އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން އެން.ޕީ.އޭ ގެ އިސްވެރިޔާއަށް އިސްތިއުނާފަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލައެއްގައި އެން.ޕީ.އޭ ގެ އިސްވެރިޔާ ނިންމާ ނިންމުމުގެ ސަބަބުން، ގެއްލުން ލިބޭ ފަރާތަކަށް ލިބިގެންވާ ކޯޓަށް ދިއުމުގެ ހައްގަށް އުނިކަމެއް ނާންނާނެއެވެ.

8 ވަނަ ބާބު

ކުށްތައް

ކުށްތައް

32. (ހ) އެއްވެސް މީހަކު އަމިއްލައަށް، ނުވަތަ ނުސީދާގޮތުން އޭނާގެ މަސްލަހަތަށް ނުވަތަ އޭޖެންޓް މެދުވެރިކޮށް، ތިރީގައިވާ ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ކަރަންޓީންކުރާ ޕެސްޓެއް އެތަކެތީގައި އަރަގަނެފައި ހުރިކަން އެނގިހުރެ، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި އުފެއްދުންތައް، ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި އެއްވެސް ގޮތަކަށް ހެއްދުމާއި، އަތުގައި ބެހެއްޓުމާއި، ވިއްކުމާއި، ޚަރަދުކުރުމާއި، އެއްތަނުން އަނެއްތަނަށް ގެންދިއުމާއި، ފޯރުކޮށްދިނުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ލިބިފައިވާ ބާރުތަކުގެ ދަށުން މަސައްކަތްކުރާ އެއްވެސް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކާ މަކަރު ހިންގުން، އެއްބާރުލުން ނުދިނުން، ހުރަސްއެޅުން، ނުވަތަ ބިރުދެއްކުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެވޭ އަމުރެއް ނުވަތަ އަންގާ އެންގުމަކާ އެއްގޮތަށް ޢަމަލުނުކުރުން؛

(4) ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަނދަރަކުން ފިޔަވައި، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި އުފެއްދުންތައް، ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރުން؛

(5) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި އުފެއްދުންތައް، ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި، މި ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އެހެން އެއްވެސް ޝަރުޠަކާ ހިލާފަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރުން؛

(6) ކަރަންޓީންކުރާ އެއްވެސް ޕެސްޓެއް ޤަސްދުގައި ދިވެހިރާއްޖެއަށް ތަޢާރަފުކުރުން ނުވަތަ ފެތުރުން، ނުވަތަ ޤަސްދުގައި އެއިންކަމެއް ވިޔަދިނުން؛

(7) ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި އުފެއްދުންތައް، ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި، މި ޤާނޫނުގެ 6 ވަނަ ބާބުގައިވާ ގޮތަށް ފިޔަވައި އެކްސްޕޯޓްކުރުން؛

(8) މި ޤާނޫނުގެ 26 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް ދޫކުރުމަށްފަހު، ކޮންސައިންމަންޓްގެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ރައްކާތެރިކަން ނުބެލެހެއްޓުން؛

(9) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހުއްދަ ލިބިފައިވާ ގޮތުގެމަތިން ބަލާޓެސްޓްކުރުމުގައި ސާމްޕަލް ނެގުމަށް ހުއްދަ ނުދިނުން؛

(10) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރާއި މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސްގެ އޮފިސަރެއްގެ ހާޒިރުގައި ފިޔަވައި، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި އުފެއްދުންތައް، ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރެވޭ ތަކެތި ހުރި ކޮންސައިންމަންޓްގެ ސީލް ކަނޑާލުން؛

(11) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެއްވެސް ލިޔުމެއް ހޯދުމަށްޓަކައި ފަސްދުވަހުގައި ނުވަތަ ފުރުމާބެހިން ދޮގު މަޢުލޫމާތު ދިނުން؛

(12) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރެވޭ އެއްވެސް ލިޔުމެއް ބަދަލުކުރުން، ކޮޕީކުރުން، ހަލާކުކުރުން ނުވަތަ ނައްތާލުން.

(ށ) ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކު ބިރުގައިވާ ކަމެއް ކުރުމަކީ ކުށެކެވެ.

(1) ސިވިލިއަން ނުވަތަ ނޮންސިވިލިއަން ވިއަސް، އޭނާގެ ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމާ ގުޅޭގޮތުން އަމިއްލަ ބޭނުމަކަށް އެއްވެސް ފައިސާއެއް ނުވަތަ ހަދިޔާއެއް ދިނުމަށް ބުނުން ނުވަތަ އެދުމަ އެއްވެސް އެއްޗެއް ބަލައިގަތުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އަދާކުރަންޖެހޭ ރަސްމީ ވާޖިބުތަކާ ޚިލާފަށް ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އެއްވެސް ކަމެއް ކުރުމަށް އެއްބަސްވުން، ނުކުތް ދޫކޮށްލުން، ހުއްދަދިނުން، ފުރުޞަތުން، ނުވަތަ ރުހުން؛

(3) ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގައި އެއްވެސް މީހެއް، ފަރުދެއް، ނުވަތަ ވިޔަފާރިއަކާ ގުޅޭގޮތުން ލިބޭ އެއްވެސް މަޢުލޫމާތެއް، އޭނާގެ ރަސްމީ ވާޖިބު އަދާކުރުމުގެ ބޭރުގައި ސުޕަވައިޒަރުގެ އެންގުމުގެ މަތިން، ނުވަތަ ކޯޓު އަމުރަކުގެ ދަށުން ފިޔަވާ ހާމަކުރުން.

އަދަބުތައް

33. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ކޮށްފި މީހެއްގެ އަދަބަކީ:

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ސާބިތުވި ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 3,000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާ އިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ސާބިތުވި ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ 6,000 (ހަހާސް) ރުފިޔާ އިން ޖޫރިމަނާ ކުރުން.

(ށ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާ އެހެނިހެން އަދަބުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ކުށެއް ސާބިތުވެއްޖެނަމަ ކަނޑައަޅައި ޙުކުމްކުރާ ޤާޟީއަށް ނުވަތަ މެޖިސްޓްރޭޓަށް ތިރީގައިވާ އަމުރުތައް ނެރުއްވިދާނެއެވެ.

(1) ކުށުގެ އަމަލު ހިންގުމުގައި ބޭނުންކުރި ތަކެތި ސަރުކާރަށް ނެގުން؛ އަދި

(2) ގަސްގަހާގެހި ބިސްބަރަން ނުވަތަ ތިމާވެއްޓަށް ނުރައްކާވާފަދަ ކުށެއް ފަސްކުރުގައި ކޮށްފި މީހާ، 6 (ހައެއް) މަސްދުވަހަށްވުރެ ދިގުނޫން މުއްދަތަކަށް، ގަސްގަހާގެހި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އިމްޕޯޓްކުރުމާއި، ނުވަތަ ރީއެކްސްޕޯޓްކުރުމާ ގުޅޭ އެއްވެސް ހުއްދައަކަށް ނުވަތަ ލައިސަންސަކަށް އެދި ހުށަހެޅުން ނުކުރެވޭނެ ފަރާތެއްކަމަށް ކަނޑައެޅުން.

(ނ) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ކަމެއް ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރަކު ކޮށްފިނަމަ އޭނާގެ އަދަބަކީ:

(1) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ސާބިތުވި ފުރަތަމަ ފަހަރަށްނަމަ 5,000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން؛

(2) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއް ސާބިތުވި ދެވަނަ ފަހަރަށްނަމަ، 10,000 (ދިހަހާސް) ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާކުރުން.

9 ވަނަ ބާބު

އާންމު މާއްދާތައް

ގަވާއިދު ހެދުމާއި، ޤާނޫނު ތަންފީޒުކުރުމަށް ބޭނުންވާ މިންގަނޑުތައް ކަނޑައަޅުމަށް މިނިސްޓަރަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރު

34. (ހ) މި ޤާނޫނުގެ މަޤްޞަދުތައް ޙާސިލުކުރުމަށްޓަކައި ހަދަންޖެހޭކަމަށް ފެންނަ ގަވާއިދުތަކާއި، އަމުރުތަކާއި، ޖަދުވަލުތަކާއި، ނޯޓިސްތައް ނެރުމާއި، އިސްލާހުކުރުމާއި، އުވާލުމުގެ ބާރު މިނިސްޓަރަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

(ށ) މި މާއްދާގެ (ހ) އަށް އުނިކަން ނާންނަގޮތުގެމަތިން، އެން.ޖީ.އޯ ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހި ހިމާޔަތްކުރުމާބެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] ގަވާއިދުތަކާއި، އަމުރުތަކާއި، ޖަދުވަލުތަކާއި، ނޯޓިސްތަކާއި، މެނުއަލްތަކާއި، [illegible] ތިރީގައިވާ ކަންކަން ނުވަތަ އެއިން ބައެއް ކަންކަން މިނިސްޓަރަށް ހިމެނިދާނެއެވެ.

(1) ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސަރވޭލަންސާއި، ހޯދުންތަކާއި، [illegible] އިޖުރާއަތުތަކާއި، އެހެނިހެން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޕްރޮގްރާމްތައް؛

(2) ކޮންސައިންމަންޓްތައް ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓްކުރުމަށްޓަކައި، [illegible] އެކްސްޕޯޓްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ބަނދަރުތައް ކަނޑައެޅުން؛

(3) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ހުއްދަތަކާއި ސެޓްފިކެޓްތައް ދޫކުރުމުގެ އިޖުރާއަތާއި، އެ ލިޔުންތައް ހުށަހަޅަންވާނެގޮތާއި، ހިމެނެންޖެހޭ ކަންކަމާއި، ލިޔެފައި އޮންނަންވީ ބަސް؛

(4) ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދު ނުވަތަ ޕެސްޓް މަދުން ހުރި ސަރަހައްދު ކަނޑައެޅުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް؛

(5) ކޮންސައިންމަންޓް އެކްސްޕޯޓްކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ޝަރުތުތައް؛

(6) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޝަނުން ކުރާ ކަންކަން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތުތައް؛

(7) މި ޤާނޫނުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން، ކޮންސައިންމަންޓްތައް [illegible] ގެންދާ އެންމެފަހުގެ މަންޒިލުގައި ބަޔާންކުރެވިދާން ޝަރުތުތައް؛

(8) މި ޤާނޫނުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ ދަށުން ކޮންސައިންމަންޓްތައް ނައްތާނުލައި ބެހެއްޓޭން އެންމެ ދިގު މުއްދަތު؛

(9) މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ އިޖުރާއަތުތައް؛

(10) މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ބަލާފާސްކުރުމާއި ފަދަ ޚިދުމަތްތަކަށް ދައްކަންޖެހޭ ފީ؛

(11) ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، މި މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ އިތުރުން، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެހެނިހެން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ފިޔަވަޅުތައް ތަންފީޒުކުރުމުގެ އިޖުރާއަތުތައް.

ޤާނޫނު އަމަލުކުރަން ފެށުން 35. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މި ޤާނޫނު ފާސްވެ، ތަސްދީޤުކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.

މާނަކުރުން 36. މި ޤާނޫނުގައި އެ އިބާރާތެއް ބޭނުންކޮށްފައި އޮތްގޮތުން ކަނޑައެޅިގެން އެހެންގޮތަކަށް ދޭހަނުވާނަމަ:

"ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ބިމާއި ކަނޑު ހިމެނޭގޮތުން، ރަސްމީކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ސަރަހައްދުގެ ތެރެއިން ބައިތަކެވެ.

"ޕެސްޓް މަދުން އުޅޭ ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ވަކި ބާވަތެއްގެ ޕެސްޓެއް މަދު މިންވަރަކަށް އުޅޭ، އަދި އެކަން ބަލައި، ކޮންޓްރޯލްކުރުމުގެ ފިޔަވަޅުތައް އަޅާ ސަރަހައްދެއް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައެއް ނުވަތަ މުޅި ދިވެހިރާއްޖެއަށެވެ.

"ބަޔޮލޮޖިކަލް ކޮންޓްރޯލް އޭޖެންޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޕެސްޓްގެ ޤުދުރަތީ ދުޝްމަނުންނާއި، އެ ޕެސްޓާ ދެކޮޅަށް ޢަމަލުކުރާ، ނުވަތަ މުޤާބިލުވާ ޖަނަވާރު ފަދަ އެހެނިހެން ދިރޭތަކެތި ނުވަތަ މި ބާވަތުގެ ޕެސްޓް ކޮންޓްރޯލްކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ އެއްޗެކެވެ.

"ބީޖު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ 7 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ޤަވާއިދުތަކުގައިވާ ގަސްގަހާގެހި ހައްދާ ބޭނުމުގައި ބޭނުންކުރާ ބީޖެވެ.

"ކޮންސައިންމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓުކުރާ ނުވަތަ ދިވެހިރާއްޖެއިން އެކްސްޕޯޓުކުރާ އެއް ފަރާތަކުން އެއް ފަރާތަކަށް، އަދި ހަމައެއް ބާވަތެއްގެ ގަސްގަހާގެހި ނުވަތަ ގަސްގަހާގެހީގެ ބައިތަކުން ހެދޭ ތަކެތި، ނުވަތަ ޤަވާއިދުން ކޮންޓްރޯލްކުރާ ތަކެތި ހިމެނޭގޮތުން ފޮނުވާ ތަކެތީގެ ބައެކެވެ. (އެއް ބާވަތެއްގެ ތަކެތީގެ ތެރެއިން ތަފާތު ބާވަތްތަކުގެ ތަކެތި ވަކިވަކިން ކޮންސައިންމަންޓެއް އެކުލެވިދާނެއެވެ.)

"ޓްރާންސިޓްގައިވާ ކޮންސައިންމަންޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބޭރުގެ ޤައުމަކަށް ފޮނުވުމަށް ޓަކައި، ދިވެހިރާއްޖެއަށް އިމްޕޯޓުނުކޮށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަރަހައްދުގެ ތެރެއިން ދަތުރުކުރާ ކޮންސައިންމަންޓެކެވެ.

"ކޮންޓްރޯލް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޕެސްޓެއްގެ އާބާދީ އިތުރުވުމާއި ފެތުރުން ހުއްޓުވުމާއި، މަދުކުރުމާއި، ނައްތާލުމެވެ.

"ކޮމޮޑިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެހި، ގަސްގަހާގެހީގެ ބައިތައް، ބީޖު، ފަސް، ޕެކޭޖިން، ނުވަތަ ދަތުރުކުރާ އެއްޗެއް ކަމުގައިވާ ތަކެތި ފަދަ ޕެސްޓް ފެތުރިދާނެ ކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ތަކެތީގެ ތެރޭގައި ފަސްގަނޑު، މީހުންގެ ޕޮޓްތަކާއި، ޓާރު، އެއްޗަކާ އެއްވަރު، ކިޔުމަށް، ޒަރާޢަތަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި ފަދަ ތަކެތި ހިމެނޭ ތަކެތި ފަދަ އެއްޗެކެވެ.

"ރެގިއުލޭޝަން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ވަޒީރުގެ ސަރަހައްދު ސްޓޭންޑަރޑް ޕްރޮސީޖަރ ޓެސްޓުކުރުމުގެ ކޮންސައިންމަންޓެއް ޕެސްޓެއްގެ ހިނގާހިނގާ ފެތުރުން ނުވަތަ ރެގިއުލޭޝަންކުރުމެވެ.

"އިމަރޖެންސީ ފިޔަވަޅު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އަވަސް ނުވަތަ ހީނުކުރާގޮތަކަށް ދިމާވާ ހާލަތެއްގައި އަޅާ އަވަސް ފިޔަވަޅުތަކެވެ.

"ޕެސްޓް ފެތުރިދާނެކަމުގެ ބިރު ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބޭނުން ބިރު ވެރިވާ ޕެސްޓެއް ފެތުރިދާނެކަމުގެ ހާލަތެއް ޤާއިމުވެފައިވާ ސަރަހައްދުތަކެވެ.

"އެކްސްޕޯޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެއް ގައުމުން އަނެއް ގައުމަށް ބޭރުކުރުމަށެވެ.

"ސަރުކާރުގެ އިދާރާ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓްރީތަކާއި، ޑިޕާޓްމަންޓްތަކާއި، އޮފީސްތަކަށެވެ. އަދި މި މާނައިގައި ހިއްސާގެ އަޣުލަބިއްޔަތު ސަރުކާރަށް ލިބިގެންވާ ޕްރައިވެޓް ކުންފުނި ހިމެނެއެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ހުއްދަ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އިމްޕޯޓްކުރުމުގައި ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ޝަރުތުތަކާ އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެމަތިން މުދާ އިމްޕޯޓްކުރުމުގެ ހުއްދަ ދިނުމުގެ ގޮތުން ދޫކުރާ ރަސްމީ ލިޔުމަކަށެވެ.

"އިމްޕޯޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ބޭރު ގައުމަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް އެތެރެކުރުމަށެވެ.

"އިމްޕޯޓްކުރާ ފަރާތް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ވެރިފަރާތް، ކޮންސައިނީ، އޭޖެންޓް، ބްރޯކަރު، ނުވަތަ އެހެން ހައިސިއްޔަތަކުން ވިޔަސް، އެހެން ފަރާތަކުން ދިވެހިރާއްޖެއަށް ގެންނަ ނުވަތަ އެތެރެކުރާ މުދަލުގެ ބާރުފޯރުވުމުގެ ނުވަތަ އެކަލަކުގެ ވަކީލުން ބެލެހެއްޓެވޭ ފަރާތަކަށެވެ.

"އަނަރަގަތުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެހިއާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ ނުވަތަ އުފެއްދުންތަކުގެ ދިރިހުރި ޕެސްޓެއް އެއްތަން އެއްކޮޅަށް ހުރުމަށެވެ. މި މާނައިގައި އިންފެސްޓޭޝަން ހިމެނެއެވެ.

"ބަލާސްކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޕެސްޓް ހުރިތޯ ނުވަތަ ފައިޓޯސެނިޓަރީ ގަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތްތޯ ބަލަހައްޓަމުން އެކަށީގެންވާ ގޮތުން ގަސްގަހާގެހިއާއި، ގަހުގެ ބައިތަކާއި، އުފެއްދުންތަކާއި، ދިރިއުޅޭ ތަކެތި ބަލައި ބެލުމަށެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިންސްޕެކްޓަރ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކަނޑައަޅައި ނުވަތަ ހަމަޖައްސާފައިވާ މީހާއާއި، އަދި އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން އެފަދަ މަސައްކަތަށް ކުރުމަށް ހުއްދަ ދީފައިވާ ފަރާތަކަށެވެ.

"އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެންމެ ފަހުން އިސްލާހުކުރެވިފައިވާ "އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން ކޮންވެންޝަން" މި މުއާހަދާއަށެވެ.

"އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ ސެކްރެޓޭރިއޭޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، "އިންޓަރނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން ކޮންވެންޝަން" އިން ގާއިމްކޮށްފައިވާ، އެ މުއާހަދާގެ ސެކްރެޓޭރިއޭޓަށެވެ.

"މިނިސްޓަރު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ދަނޑުވެރިކަމާބެހޭ ކަންކަން ހިންގުމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރެވިފައިވާ ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާގެ ވަޒީރަށެވެ. ނުވަތަ އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ވަޒީރަކަށެވެ.

"ނޭޝަނަލް ޕްލާންޓް ޕްރޮޓެކްޝަން އޯގަނައިޒޭޝަން" ނުވަތަ "އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް އަދާކުރުމަށްޓަކައި މި ޤާނޫނުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ އިދާރާ، ނުވަތަ ބޭރު ގައުމެއްގެ އެއާ އެއްފަދަ އިދާރާއަކަށެވެ.

"އޯގަނިޒަމް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ފުރާނަދާރީން ހުރި ދިރުމުގައި ބެކްޓީރިއާ އާދިތަކުގެ ޖާނަވަރުން ދިރިއުޅޭ ބާވަތްތަކަށެވެ.

"ރަސްމީ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އިދާރާއަކުން ކުރާ، ޤާއިމުކުރާ ނުވަތަ ހުއްދަކުރާ ކަންކަމަށެވެ.

ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރައްކާކުރާ ތަކެއްޗާއި، އިމާރާތާ ގުދަނުން "ވެހިކަލް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އުޅަނދުފަހަރާއި، އެއްތަނުން ނުވަތަ ތަން ބަދަލުކުރާ ނުވަތަ އުފުލާ ބޭނުންކުރާ ނުވަތަ ތަނެއް ބަދަލުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ފަދަ ތަކެތި ހިމެނޭގޮތުންނެވެ.

"ބަނދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެތި" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މުދަލެއް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ނުވަތަ އުފުލުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗެވެ.

"މީހުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ތަބީޢީ ޝަޚްޞިއްޔަތާއި ޤާނޫނީ ޝަޚްޞިއްޔަތަށެވެ.

"ޕެސްޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެއްސާއި ނުވަތަ ގަހުގެ ބައިތަކަށް ގެއްލުން ދެނިވި ހުރިހާ ބާވަތެއްގެ ގަސް، ޖަނަވާރު، ނުވަތަ ބަލި ފަތުރާ އެޖެންޓުތަކެވެ. މި މާނައިގެ ތެރޭގައި ސީ.ބީ.ޑީ ގައި މާނަކޮށްފައިވާ "އިންވޭސިވް އޭލިއަން ސްޕީޝީސް" ހިމެނެއެވެ.

"ޕެސްޓް ނެތް ސަރަހައްދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ވަކި ޕެސްޓެއް ނެތްކަމަށް ސައިންސް ހެކި، އަދި އެ ހާލަތުގައި ދަމަހައްޓަމުން ގެންދާ ސަރަހައްދަކަށެވެ.

"ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދިރާސާ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ވަކި އޯގަނިޒަމެއް ޕެސްޓެއްކަމާއި ކަނޑައަޅުމާއި، އެ ޕެސްޓް ބެލެހެއްޓުމާ ގުޅޭ ކަންކަމާއި، އަދި ކަނޑައަޅާނެ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތަކުގެ ވަރުގަދަކަމާ ކަނޑައެޅުމުގެ ގޮތުން ދިރާސާ، ނުވަތަ ސައިންސާއި އިގްތިސާދީ ހެކި ދިރާސާކުރުމަށެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ ފިޔަވަޅު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ބާރުލިބިގެންވާ ގާނޫނުތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތަކާއި ޕެސްޓް ފެތުރުން ހުއްޓުވުމަށް ކަނޑައަޅާ ފިޔަވަޅުތަކެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އައި.ޕީ.ޕީ.ސީ ގެ ނަމޫނާ ސެޓްފިކެޓާ އެއްގޮތަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ ދޫކުރާ ސެޓްފިކެޓެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ އިމްޕޯޓް ޝަރުތުތައް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެ ޤައުމަކަށް އިމްޕޯޓްކުރާ ތަކެއްޗާ ބެހޭގޮތުން، ގަވާއިދު އިމްޕޯޓްކުރާ ޤައުމެއްގެ އެން.ޕީ.ޕީ.އޯ އިން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތަކެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކަނޑައެޅިފައިވާ ޕެސްޓް ފެތުރުން ހުއްޓުވުމާއި ބެލެހެއްޓުމަށް ނުވަތަ ގަސްގަހާގެއްސާއި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޕެސްޓްގެ ސަރަހައްދުން ފައިޓޯސެނިޓަރީ ފިޔަވަޅުތަކުގެ ގޮތުން ކަނޑައަޅާ މިންގަނޑުތަކެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ ރައްކާތެރިކަން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑު ތަކާއި ޕެސްޓް ބަލަހައްޓާ ފިޔަވަޅުތަކާއި އަދި/ނުވަތަ ފޮތޯސް ކުރިއަށްގެންދިއުމުގެ ބިނާކުރުމުގައި ނުވަތަ ގަސްގަހާގެއްސާއި ބެލެހެއްޓުމުގައި ޕެސްޓްގެ ސަރަހައްދުން އިންޓަރނޭޝަނަލް ކަނޑައެޅިފައިވާ މިންގަނޑުތަކާ ގުޅޭ އިންޓަރނޭޝަނަލް ގައިޑްލައިންސްތަކަށެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ ރެކްސިނިޓީ" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ފައިޓޯސެނިޓަރީ މިންގަނޑުތަކާއި ބެލެހެއްޓުމުގެ ޕްރޮސީޖަރުތަކާއި، ގަވާއިދުތަކާއި ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަން ދިރާސާކުރުމުގެ އުސޫލުތަކަށެވެ.

"ގަސްގަހާގެހި" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަހުގެ އެންމެހާ ބާވަތްތަކެއްގެ، ދިރޭ ގަހާއި ގަހުގެ ބައިތަކެވެ.

"ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތައް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަހުގެ ބައިތައް ބޭނުންކޮށްގެން އޭގެ އަސްލަށް ބަދަލެއް ނުގެނެސް ހަދާ ތަކެއްޗާއި (ގޮވާން ހިމެނޭގޮތުން)، އަދި ތަކެތި އުފައްދާ ގޮތުގެ ސަބަބުން ޕެސްޓް ތަޢާރުފުވުމާއި ފެތުރުމުގެ ނުރައްކާ އޮތް އުފެއްދުންތަކަށެވެ.

"ތަކެތި އެތެރެކުރުމަށް ކަނޑައަޅާ ބަނދަރު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކޮންސައިންމަންޓް އެތެރެކުރުމަށާއި މީހުން އެތެރެކުރުމަށް މިނިސްޓަރު ކަނޑައަޅާފައިވާ ވައިގެބަނދަރާއި، ކަނޑުގެ ބަނދަރާއި، ހާބަރާއި ޖެޓީއަށެވެ.

"އިމާރާތާއި ގޯތި" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި ބެހެއްޓުމާއި، އެއްކުރުމާއި، އަނބުރާ ގެންދިޔުމާއި، ހެދުމަށް، އެއްކަން ނުވަތަ ބަޔަށް ބޭނުންކުރާ ބިން، ފެންވަރު ބަލާ ތަންތަން، އިމާރާތް، ގުދަން، ކޮންޓެއިނަރު، ކޮންވެއަރސް، ނުވަތަ ބިމުގައި ނުވަތަ ކަނޑުގައި ހަރުލާފައިވާ އެހެނިހެން ތަންތަނަށެވެ.

"ކަރަންޓީންކުރުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި ބަލައި ދިރާސާކުރުމަށް، ނުވަތަ އިތުރަށް ބެލުމަށް ޓެސްޓްކުރުމަށް އަދި/ނުވަތަ ފަރުވާދިނުމަށްޓަކައި ރަސްމީކޮށް ތަނެއްގައި ބަންދުކޮށްފައި ބެހެއްޓުމަށެވެ.

"ކަރަންޓީންކުރާ ސަރަޙައްދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކަރަންޓީން ޕެސްޓެއް އޮތް، އަދި ރަސްމީގޮތުން ކޮންޓްރޯލްކުރަމުންގެންދާ ސަރަޙައްދަކަށެވެ.

"ކަރަންޓީން ޕެސްޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ނުރައްކާވެދާނެ ސަރަޙައްދަށް އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ބޮޑު ގެއްލުމެއް ލިބިދާނެ، އެ ސަރަޙައްދުގައި އަދި ނެތް، ނުވަތަ އޮތް ނަމަވެސް ފެތުރިފައިނުވާ އަދި ރަސްމީ ގޮތުން ކޮންޓްރޯލްކުރަމުންގެންދާ ޕެސްޓަކަށެވެ.

"ކަރަންޓީން ސްޓޭޝަން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި ކަރަންޓީންކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަނަކަށެވެ.

"ފައިޓޯސެނިޓަރީ ސެޓްފިކެޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހަދާ ގަވާއިދުގައި ހިމެނޭފަދަ ސެޓްފިކެޓެވެ.

"ރެގިއުލޭޓްކުރާ ތަކެތި" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ގަސްގަހާގެއްސާއި، ގަހުގެ ބައިތަކުގެ އުފެއްދުންތަކާއި، ބަހައްޓާ ތަންތަނާއި، ބަންދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ތަކެއްޗާއި، ކޮންވެއަރސްއާއި، ކޮންޓެއިނަރާއި، ފަސާއި، އަދި ފަސްގަނޑު ފަދަ ތަކެތި ނުވަތަ ޕެސްޓު ދެމިއޮތުމަށް ނުވަތަ ފެތުރުމަށް ސަބަބުވެދާނެ ގެންދިޔުމުން، ޕެސްޓް އަރައިގަތުމުގެ ފުރުޞަތު ހުރި އެނޫން ހުރިހާ ތަކެއްޗަކަށެވެ.

"ރެގިއުލޭޓްކުރާ ކަރަންޓީން ނޫން ޕެސްޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އޭގެ އަސަރު ގަސްގަހާގެހިއަށް ކުރުމުގެ ސަބަބުން އެ ގަސްތަކުގެ ބޭނުންތެރިކަމަށް އަސަރުކުރާތީ، އަދި އިންދާ ގަސްތަކުގައި ފެތުރިފައިވާ އަސަރުކުރާ ކަމުގެ ޕެސްޓެއް ކަމުގައިވާ ރެގިއުލޭޓްކުރާ ކަރަންޓީން ނޫން ޕެސްޓަކަށެވެ.

"ރެގިއުލޭޓްކުރާ ޕެސްޓް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ކަރަންޓީން ޕެސްޓް ނުވަތަ ރެގިއުލޭޓްކުރާ ކަރަންޓީން ނޫން ޕެސްޓަށެވެ.

"ގަވާއިދު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، މި ޤާނޫނު ތަންފީޛުކުރުމުގެ ގޮތުން ހަދާ ގަވާއިދުތަކަށެވެ.

"ސަރވޭލަންސް" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ސަރވޭކޮށްގެން، މޮނިޓަރކޮށްގެން ނުވަތަ އެހެން ގޮތްގޮތުން، ޕެސްޓް ހުރިކަން ނުވަތަ ނެތްކަމުގެ މައުލޫމާތު އެއްކޮށް ރިކޯޑުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ރަސްމީ ގޮތަކަށެވެ.

"ފަންނީ ސަބަބު" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، އެކަށީގެންވާ ޕެސްޓްގެ ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ދިރާސާ ބޭނުންކޮށްގެން ނުވަތަ، ބޭނުންވެއްޖެ ހިނދެއްގައި އެފަދަ އެހެން ގޮތަކުން ސައިންޓިފިކް މައުލޫމާތު ބަލައި އިވެލުއޭޓްކޮށްގެން ނިކުންނަ ނަތީޖާއަކީ އަސާސަކަށް ބަލައިގެން ދައްކާ ސަބަބަށެވެ.

"ފަރުވާދިނުން" ކަމަށް ބުނެފައިވަނީ، ޕެސްޓް ދުރުކުރުމާއި، އޭގެ އަސަރު ކަނޑުވާލުމާއި، ނައްތާލުމާއި، އާލާވުން ހުއްޓުވުމާއި، މަދުކުރުމަށް ބޭނުންކުރާ ރަސްމީ ގޮތަކަށެވެ.

އުވާލެވޭ ގަވާއިދު

37. މި ޤާނޫނަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުން "ގަސްގަހާގެހި ކަރަންޓީނުކުރުމުގެ ގަވާއިދު 2008" އުވިއްޖެއެވެ.

ގެޒެޓް ލިބެންހުންނާނެ ތަންތަން

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް
މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީ
މޯލްޑިވްސް ޕޯސްޓް ލިމިޓެޑް
ވެލާނާގޭގައި ހުންނަ ޕޯސްޓް އޮފީސް
ޖުވާނުންގެ މަރުކަޒު
ޤައުމީ ކުތުބުހާނާ
މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް
ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ނޭޝަނަލް ރަޖިސްޓްރޭޝަން
ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް އިމިގްރޭޝަން އެންޑް އެމިގްރޭޝަން
މޯލްޑިވްސް އިންލަންޑް ރެވެނިއު އޮތޯރިޓީ
އިންދިރާގާނދީ މެމޯރިއަލް ހޮސްޕިޓަލް
ބޭންކް އޮފް މޯލްޑިވްސް
ހައުސިންގ ޑިވެލޮޕްމަންޓް ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑް
ސްޓޭޓް އިލެކްޓްރިކް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް

މާލެ ވޯޓަރ އެންޑް ސުވަރޭޖް ކޮމްޕެނީ ލިމިޓެޑް
ވިލާ ކޮލެޖް
ނޮވެލްޓީ ބުކްޝޮޕް
އަސްރަފީ ބުކްޝޮޕް
މިލިއަން ބުކްޝޮޕް
ރާދަ ބުކްޝޮޕް
އަސްޓަރސް
ސިވިލް ބުކްސް
ސަން އެފް.އެމް.
ރޭޑިއޯ އެޓޮލް
އެލައިޑް އިންޝުއަރަންސް ކޮމްޕެނީ އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް ލިމިޓެޑް

ގެޒެޓްގެ އިޢުލާންތަކާއި ދެންނެވުންތަކާއި އެންގެވުންތައް ރިޔާ ކުރަން ފޮނުއްވާ ގަޑި ތައް

Sun FM 94.6
the heat in your life...

އާދިއްތައިން ބުރާސްފަތީ ދުވަހުގެ ނިޔަލަށް - ކޮންމެ ދުވަހަކު މެންދުރު 12:30 ން 1:00 އަށް ، ހަވީރު 3:30 ން 4:00 އަށް
ހުކުރު ދުވަސް - ހެނދުނު 11:00 ން 11:30 އަށް ، ހަވީރު 3:30 ން 4:00 އަށް
ހޮނިހިރު ދުވަސް - ހަވީރު 3:30 ން 4:00 އަށް

Capital
RADIO • 93.6 FM
...your friend on air.

ހަފުތާގެ ކޮންމެ ބުދަކު 7:00 ން 7:45 އަށް